

ζωή όλο Φως!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΣΟΥΡΕΛΗ
Ζωή όλο Φως!

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ

Επιμέλεια έκδοσης:
Γεωργία Χατζήβεν

Έν πλῶ

*Τα έσοδα από την πώληση του βιβλίου
θα διατεθούν στην Ιεραποστολή,
την οποία η Γαλάτεια και ο Γιώργος
τόσο πολύ αγάπησαν κι εργάστηκαν γι' αυτή*

© Εκδόσεις Έν πλῶ
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238
e-mail: info@enploeditions.gr
www.enploeditions.gr
www.facebook.com/enploeditions.gr

Α' έκδοση: Οκτώβριος 2019

ISBN: 978-960-619-053-7

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος της επιμελήτριας	11
Λίγα λόγια βιογραφικά	15
Το να μιλείς για τη Γαλάτεια, είναι απόλαυση	27
<i>Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός</i>	
Για τον Γεώργιο Σουρέλη... κι ένα ξεχωριστό του ποίημα	31
<i>Μαρία Πυλιώτου</i>	
«Δεν θέλω τίποτα, παρά να μιλήσω απλά...»	33
<i>Κατερίνα Διαμαντοπούλου-Τσιμούρη</i>	
Μια εμπειρία ζωής!	41
<i>Αρχιμ. Πολύκαρπος Μπόγρης</i>	
«Γράφε όσο βαστάνε οι δυνάμεις σου...»	47
<i>Γιώργος Ν. Παπαθανασόπουλος</i>	
Ποια η Γαλάτεια, ποιος ο Γιώργος;	53
<i>Ευαγγελία Γεωργουλέα</i>	
Η θάλασσα ξεβούρκουση...	59
<i>Γιώργος Αντωνάκης</i>	
Κάλαντα στους Σουρέληδες!	65
<i>Στέφανος Γανωτής</i>	
Μια χειμαρρώδης και ακούραστη δημιουργός	67
<i>Λότη Πέτροβιτις-Ανδρουτσοπούλου</i>	
Εμένα με νοιάζει	73
<i>Μάνος Κοντολέων</i>	

Μια θύμηση για τη Γαλάτεια... ..	81
<i>Αγγελική Βαρελά</i>	
Χρονοδιάγραμμα ζωής	83
<i>Μαρία Παπαευαγγέλου</i>	
Αποχαιρετισμός	89
<i>Κωνσταντίνος Γανωτής</i>	
Αναφορά και μνήμες ή Ο Γεώργιος Σουρέλης κι εγώ	91
<i>Κωνσταντίνος Καλογεράς</i>	
«Σας σταυρώνω ρε»	99
<i>Κωνσταντίνος Δαντίλης</i>	
Για τη Γαλάτεια Σουρέλη	103
<i>Ζωή Γκενάκου</i>	
Λουλούδια του Παραδείσου	119
<i>Αρχμ. Ιωάννης Κοκάκης</i>	
Η αξία του βιβλίου και της γιαγιάς για τα παιδιά	123
<i>Συνέντευξη της Γαλάτειας Σουρέλη στον Γιώργο Ν. Παπαθανασόπουλο</i>	
Αντί επιλόγου	127
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄: Ανθολόγιο κειμένων του Γιώργου Σουρέλη	131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄: Ανθολόγιο κειμένων της Γαλάτειας Σουρέλη	203

*Αν ο Γιώργος δεν έμπαινε στη ζωή μου, θα έμενα σ' ένα σκοτάδι.
Εκείνος με οδήγησε στην αλήθεια της πίστεως,
γιατί είχε μια λαγαρή σκέψη και μια μεγάλη
διείσδυση στους Πατέρες της Εκκλησίας.
Με πήρε από το χέρι και με οδήγησε σε φωτεινά μονοπάτια!*

Γαλάτεια

Πρόλογος της επιμελήτριας

Γνωρίσαμε με τον άνδρα μου, τη Γαλάτεια και τον Γιώργο Σουρέλη το 1980. Ήταν καλεσμένοι μας για να δώσουν τα βραβεία στα παιδιά της Σχολής Χατζήβη, στον διαγωνισμό του σχολείου μας με τίτλο «Γιορτάζουμε τη μάνα». Ο Γιώργος μίλησε με θερμά λόγια για τη μάνα και την προσφορά της στην οικογένεια και στον κόσμο κι ενθουσίασε όλους όσους είχαν έρθει για τη γιορτή. Η Γαλάτεια μας εντυπωσίασε, με τη δυναμική της παρουσία. Ήταν μια όμορφη βραδιά για γονείς, παιδιά, εκπαιδευτικούς. Κρατήσαμε αυτή την όμορφη βραδιά στην καρδιά και στην ψυχή μας!

Στο τέλος της εκδήλωσης, μείναμε μαζί τους, προσφέροντάς τους ένα μικρό δείπνο. Νιώσαμε τόσο όμορφα μαζί τους! Ήταν τόσο φιλικοί μαζί μας, τόσο εγκάρδιοι, σαν να τους γνωρίζαμε χρόνια! Από τότε ξεκίνησε μια όμορφη σχέση, μια όμορφη φιλία, που κράτησε δυνατή, όσο και η ζωή τους κοντά μας.

Νιώθαμε μεγάλη ευλογία, που ο Θεός έφερε στη ζωή μας αυτούς τους πραγματικά αληθινούς ανθρώπους, που έγιναν οι αγαπημένοι μας άνθρωποι, οι καλοί μας φίλοι. Σύμβουλοί μας στο σχολείο, με τα σοφά τους λόγια, τις ομιλίες τους, στα παιδιά και στους γονείς.

Τα όμορφα, τα έξυπνα, τα γεμάτα φρεσκάδα, με αρχές και αξίες στη ζωή, βιβλία της Γαλάτειας, γέμισαν τις βιβλιοθήκες του σχολείου μας και τις βιβλιοθήκες των μαθητών μας. Σύμβουλοι και στην οικογένειά μας, με τις χριστιανικές τους αρχές. Θείο δώρο η παρουσία τους στο σχολείο και στη ζωή μας.

Και τα χρόνια περνούσαν και η φιλία τους, η συντροφιά τους, η αγάπη τους, ομόρφαινε τη δική μας ζωή. Κι όταν ο Θεός πήρε κοντά Του τον άνθρωπό μου, τον πατέρα των παιδιών μου και ο πόνος τρυπούσε την καρδιά μου, η Γαλάτεια και ο Γιώργος έγιναν οι άνθρωποί μου. Στάθηκαν πλάι μου, διακριτικά, μα με όλη τους την αγάπη. Μια αγάπη που με στήριζε σε όλες τις δύσκολες στιγμές της ζωής μου. Έμαθα να αφήνομαι στη δική τους σοφία, στη δική τους θεϊκή καθοδήγηση. Και κάθε Τρίτη, στις Συνάξεις τους, το όμορφο σπιτικό τους γινόταν το καταφύγιό μου, η παρηγοριά μου. Τα λόγια τους, βάλσαμο στην καρδιά μου.

Ένα χειμωνιάτικο βράδυ του Φεβρουαρίου, η καρδιά μου πονούσε όσο ποτέ. Μοναξιά... Φως πουθενά. Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες; Θεέ μου, σώσε με. Πήρες τον άνθρωπο που αγαπούσα. Νιώθω τόσο μόνη, τόσο απελτισμένη. Στείλε έναν άγγελο Σου, για λίγη ανθρώπινη παρουσία, για μια στάλα ελπίδα. Και τότε, σαν θαύμα, ακούστηκε η αγαπημένη φωνή, η φωνή της Γαλάτειας: Υπάρχει Ανάσταση! Γιατί τόσα δάκρυα, γιατί τόσο λυπημένη;

Τα λόγια της πλημμύρισαν την ψυχή μου με χαρά κι ελπίδα! Στην ανοιξιάτικη τώρα καρδιά μου, φώναζα ξανά και ξανά: Υπάρχει Ανάσταση! Υπάρχει Ανάσταση! Όλο το σπίτι γέμισε φως! Το φως της αγάπης του Θεού! Το φως της καρδιάς ενός ανθρώπου που ξέρει ν' αγαπά. Που ξέρει να μιλάει στις καρδιές των ανθρώπων και να δίνει παρηγοριά. Που ξέρει να μιλάει στις καρδιές των παιδιών, με τα θαυμάσια βιβλία της. Που ξέρει να μιλάει για Χριστό κι Ελλάδα!

Τίποτα πια δεν ήταν όπως πριν στη ζωή μου. Ο δρόμος συνέχισε ανηφορικός, μα γεμάτος ελπίδα και σε κάθε δυσκολία, θυμόμουν τα αγαπημένα λόγια! Η πίστη σ' έναν Θεό αγάπης, ήταν η μεγάλη μου παρηγοριά!

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑΣ

Κι όταν οι δυσκολίες με ξεπερνούσαν κι ένιωθα μικρή κι αδύναμη, μια άλλη αγαπημένη φωνή, η φωνή του Γιώργου, η γεμάτη αγάπη αγκαλιά του, το φωτεινό του χαμόγελο, η ακλόνητη πίστη του στον Θεό, που τη ζήλευε ακόμα και η Γαλάτεια, έφερνε στην ψυχή μου γαλήνη!

Γαλάτεια, Γιώργος! Δύο αγαπημένοι άνθρωποι στην καρδιά και στη ζωή μου! Τούτο το μικρό αφιέρωμα, για τη ζωή αυτών των ξεχωριστών αγαπημένων ανθρώπων, είναι μια μικρή πράξη χρέους, ένα μεγάλο ευχαριστώ, σε όλα όσα με περισσή αγάπη πρόσφεραν στη δική μου οικογένεια, στη δική μου ζωή!

Κρατώ φυλακτό στην καρδιά μου, την αγάπη τους και τα ακριβά τους λόγια! Ευχαριστώ αληθινά με την καρδιά μου, όλους τους καλούς φίλους του Γιώργου και της Γαλάτειας, που μοιράστηκαν μαζί μας στιγμές που έζησαν μαζί τους, συνεργασίες, συναισθήματα.

Γεωργία Χατζήβεη

Λίγα λόγια Βιογραφικά

Για τον Γιώργο Σουρέλη

Γεννήθηκε στη Χώρα Τριφυλίας την 23η Μαρτίου του 1937. Ο πατέρας του ήταν ράφτης και είχε το τοπικό μανάβικο στη Χώρα. Έπρεπε να διανύει μεγάλες αποστάσεις καθημερινά για τον εφοδιασμό του μαγαζιού από το κτήμα, πήγαινε στο σχολείο και κατόπιν κρατούσε το μαγαζί. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, το διάβασμα να είναι σε δεύτερη μοίρα και ο ίδιος να γίνει βαθύς γνώστης όλων των λαχανικών και της ποιότητάς τους. Έβλεπε το καλό φρούτο από πολύ μακριά και ήταν ο μόνος που όταν έλεγε ότι ένα καρπούζι ήταν καλό, το αγόραζες άφοβα...

Διαβάζοντας στο μαγαζί, τελείωσε το σχολείο και έδωσε εισαγωγικές εξετάσεις για τη Φιλοσοφική, τη Νομική, τη Θεολογία, το Αρχαιολογικό και το Μαθηματικό. Εισήχθη πρώτος σε όλες τις θεωρητικές σχολές στην Αθήνα και πέμπτος στο Πολυτεχνείο. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του στην Αθήνα, γεμάτος ανησυχίες για τα δημιουργικά και πολιτιστικά τεκταινόμενα, συμμετείχε στη συντροφιά των εκδόσεων «Η Δαμασκός» που τότε συγκέντρωνε την ελίτ της κουλτούρας και του πνεύματος της Αθήνας. Εργαζόταν ως καθηγητής σε φροντιστήρια στο κέντρο της Αθήνας και εξέδωσε το βιβλίο «Αι Εκθέσεις του Υποψηφίου», ένα βοήθημα σχετικά με τη σωστή συγγραφή εκθέσεων για την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο. Κατόπιν διορίστηκε στην Καλαμάτα, όπου και εργάστηκε ως καθηγητής φιλόλογος για λίγα χρόνια, μέχρι που επέστρεψε στην Αθήνα. Παντρεύτηκε τη Γαλάτεια Γρηγοριάδου Σουρέλη και μεγάλωσε τέσσερα παιδιά μαζί της, στηρίζοντάς την πάντα με κάθε τρόπο

και σε κάθε επίπεδο. Σε οικογενειακό επίπεδο, αυτός ήταν το σημείο αναφοράς, το σταθερό στήριγμα, η φωνή της σοφίας και της ψυχραιμίας. Αυτός ήταν ο βοηθός και ο σιωπηλός αρωγός του καθενός παιδιού.

Εργάστηκε όλη του τη ζωή ως καθηγητής σε δημόσια σχολεία. Πίστευε βαθιά ότι η πραγματική μόρφωση αποκτάται στο σχολείο, και δε δέχτηκε ποτέ να σταματήσει να διδάσκει σε αυτό, ιδιαίτερα Έκθεση στην Γ' Λυκείου, παρότι του είχε προταθεί να γίνει καθηγητής στο πανεπιστήμιο.

Είχε πολύ βαθιά μόρφωση, όντας πτυχιούχος και των πέντε σχολών στις οποίες είχε εισαχθεί, ως κάτοχος μεταπτυχιακών στη Φιλολογία και στη Θεολογία και έχοντας μεγάλη αγάπη για το διάβασμα και τη μελέτη. Θεωρούνταν αυθεντία στην κριτική ανάλυση των ποιημάτων του Όδυσσέα Ελύτη, σε σημείο που ο ίδιος ο ποιητής είχε δηλώσει ότι θεωρούσε ότι ο Γιώργος Σουρέλης μόνο, πραγματικά κατανοούσε τι ήθελε να πει στα ποιήματά του. Ήταν βαθύς γνώστης των Αρχαίων Ελληνικών, γλωσσοπλάστης και μέγας γνώστης της ετυμολογίας των λέξεων. Του άρεσε να δημιουργεί νέες λέξεις καθώς γνώριζε ακριβώς την έννοια, το χρώμα, τον ήχο και την πραγματική σημασία κάθε γράμματος της Ελληνικής γλώσσας. Είχε απομνημονεύσει και ήξερε να κάνει κριτική ανάλυση σε όλα τα κείμενα των αρχαίων συγγραφέων, μπορούσε να εκφράζεται με άνεση στην αρχαία Ελληνική γλώσσα καθώς και στα Λατινικά και του είχε ανατεθεί από την Εκκλησία της Ελλάδος η συγγραφή πολλών τροπαρίων για σύγχρονους αγίους, τα οποία έχουν ενσωματωθεί πλέον στην εκκλησιαστική παράδοση.

Είχε διδάξει επί σειρά ετών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, σε μεταπτυχιακούς φοιτητές Διδακτική και Φιλοσοφία. Η φιλοσοφία ήταν η απαρχή της ενασχόλησής του με τα θρησκευτικά θέματα. Του άρεσε διαρκώς να αναλύει και να σκέφτεται φιλο-

σοφικά και θεολογικά ζητήματα συντροφιά με μια σειρά εξαιρετικών φίλων του, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο Κορνήλιος Καστοριάδης, ο Οδυσσέας Ελύτης, ο Στέλιος Ράμφος και ο Νάσος Νικόπουλος.

Υπήρξε βαθιά θρησκευόμενος και εξαιρετικός γνώστης των ορθόδοξων δογμάτων. Ήταν δεινός θεολόγος και έχαιρε μεγάλης εκτίμησης από κορυφαίους θεολόγους, με τους οποίους ήταν και στενός φίλος, όπως ο Ηλίας Βουλγαράκης και ο Ιωάννης Κορναράκης. Η αναζήτησή του στον πνευματικό αυτό χώρο τον οδήγησε στη μεγάλη του αγάπη, την ενασχόληση με κάθε ζήτημα σχετικό με την Παναγία. Δημιούργησε μια σειρά ομιλιών και εκπομπών με ανάλυση και θεώρηση όλων των διαστάσεων που αφορούν θεολογικά την Παναγία. Στο σπίτι του υπήρχε μια τεράστια βιβλιοθήκη την οποία έδειχνε και έλεγε: «έχω διαβάσει όλα όσα υπάρχουν σε όλα αυτά τα βιβλία και σας διαβεβαιώνω ότι δεν μπορούν να συγκριθούν σε αξία με τα πατερικά κείμενα».

Είχε μεγάλη ευκολία στη συγγραφή στίχων και έχει γράψει σειρά ποιημάτων που έχουν εκδοθεί στο βιβλίο «Ο Αγέρας παίζει φλογέρα» που ήταν η επανέκδοση για εμπορική εκμετάλλευση του Αναγνωστικού της 4ης Δημοτικού του 1984. Έχει αφήσει πλούσιο χειρόγραφο έργο, που δεν έχει αποδελτιωθεί, αποτελούμενο από ομιλίες, δοκίμια, ποιήματα και θεατρικά έργα.

Έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 66 ετών την 12η Ιουνίου του 2003.

Για τη Γαλάτεια Σουρέλη

Είμαι η Νατάσα, το δεύτερο παιδί της Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη, και θα σας μιλήσω για τη μητέρα μας εκ μέρους